

Geen nationale 'top up' op EU-vergroeningseisen

Op 11 maart 2014 publiceerde de Europese Commissie de nadere invulling van het nieuwe GLB. Voor de NAV aanleiding een dringend beroep op de Nederlandse regering te doen bij de nationale invulling het gelijke speelveld in de EU te respecteren en geen voorwaarden te stellen die verder gaan dan de voorwaarden in de ons omringende landen.

De Nederlandse akkerbouw kan nu al moeilijk concurreren met sectorgenoten in andere landen onder meer door de invloed van de hoge grondprijzen en de lastenverzwarende maatregelen die door de overheid de afgelopen jaren zijn ingevoerd

(o.a. assurantiebelasting, afschaffen rode diesel). De Nederlandse akkerbouw wordt (financieel) zwaar getroffen door de vergroeningseisen, veel zwaarder dan de veehouderij in ons land en veel zwaarder dan de akkerbouw in andere landen.

PRODUCTIEGRONDEN SPAREN

In veel andere landen zijn bossen en andere landschapselementen in eigendom en beheer bij agrariërs, terwijl in ons land het eigendom en beheer veelal gedaan wordt door organisaties zoals Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en de provinciale Landschappen. Het betekent dat in ons land meer dan in andere landen de vergroening ten koste dreigt te gaan van dure productie-

gronden. Tegen deze achtergrond vindt de NAV het ongewenst dat in Nederland een 'top up' wordt gezet op de Brusselse (vergroenings)voorwaarden en dat het opofferen van dure productiegronden aan de vergroening hoe dan ook voorkomen moet worden.

OPROEP

In de brief aan staatssecretaris Dijkzwaag schrijft de vakbond: 'Wij roepen u op bij de Nederlandse invulling van het nieuwe GLB het gelijke speelveld in de EU te respecteren, geen Nederlandse top up te zetten op de Brusselse (vergroenings)voorwaarden en te voorkomen dat dure productiegronden worden opgeofferd aan vergroening.'

NAV

'Winst' voor de boer gemis in POP3

De Europese regeringsleiders hebben in 1999 in Berlijn besloten om het platteland van Europa te versterken. De Nederlandse uitwerking hiervan is het Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP). Met het nieuwe GLB komt er ook een nieuwe POP. De NAV is absoluut niet tevreden met de voorstellen voor het nieuwe POP3.

Binnen het POP is ruimte voor de lidstaten om, binnen de Europese kaders, een eigen invulling te geven aan het plattelandbeleid. In principe worden er alleen Europese subsidies uitgekeerd als Nederland zelf ook meefinanciert. De Europese Unie heeft voor de periode tot 2014 zes prioriteiten vastgesteld voor het plattelandbeleid, namelijk kennisverspreiding en innovatie, concurrentiekracht-versterking, ketenorganisatie en risicobeheer, behoud en versterken van ecosystemen, behoud van natuurlijke hulpbronnen en economische ontwikkeling van het platteland. De Europese Commissie heeft aangegeven dat in Nederland innovatie en duurzaamheid van een toekomstgerichte landbouw het belangrijkste zijn. Medio maart is een concept POP3 (in werking vanaf 2015)

gepubliceerd, opgesteld door de twaalf provincies en het Ministerie van Economische Zaken. De NAV en andere stakeholders kunnen hierop tot 9 april reageren.

DUURZAAMHEID

De focus op innovatie en duurzaamheid kan de NAV in principe ondersteunen. Echter de invulling is nogal eenzijdig, weinig stimulerend en het faalrisico daardoor groot.

Het concept POP3 staat bol van zinsneden als:

- Er is behoefte aan voorlichting aan boeren over hoe zij via aanpassingen in de bedrijfsvoering kunnen bijdragen aan een verdere verbetering van de kwaliteit van het water-systeem;
- Er is behoefte aan kennisdoorstroming over duurzaam bodembeheer;
- Een reductie van de emissie van nutriënten en bestrijdingsmiddelen en zo een bijdrage leveren aan de verbetering van de kwaliteit van het oppervlaktewater.

Concept POP3 is volgens de NAV eenzijdig gefocust op maatschappelijke duurzaamheid en gaat volledig voorbij aan economische duurzaamheid. De opstellers lijken niet in de gaten te hebben dat het creëren van een win-win situatie eerder en meer effect kan hebben dan 'winst' voor

slechts één belang. Een strategie die leidt tot 'winst' voor bijvoorbeeld de kwaliteit van het oppervlaktewater in combinatie met 'winst' voor de boer is stimulerender en vruchtbaarder. Bij 'winst' voor de boer kan worden gedacht aan lagere kosten, hogere opbrengstprijzen, meer waardering en meer plezier in het werk.

BETERE VERWAARDING

De huidige kostenreductiestrategie in de landbouw moet volgens de samenstellers van POP3 verschuiven naar een meerwaardestrategie. Daar is veel voor te zeggen. Echter het concept POP3 levert daaraan geen bijdrage. Het verbeteren van de positie van de primaire producenten in de keten wordt simpel (dat doen anderen) afgeserveerd terwijl al jaren blijkt dat faire opbrengstprijzen voor primaire producenten een groot knelpunt is. Niche markten worden in POP3 nog wel genoemd, maar aan de mainstream markt (ca. 95%) wordt volledig voorbij gegaan. Een betere verwaarding van maatschappelijke en duurzaamheidsaspecten van het agrarische productie- en verwerkingsproces in de keten blijft daardoor theorie. De NAV doet een ultieme poging POP3 bij te sturen.

NAV

Eindelijk is het dan weer voorjaar op onze akkers. Ondanks de matige grondstructuur weten we toch weer een goed of redelijk zaai- en pootbed te maken voor onze gewassen. Het is altijd een spannende en drukke tijd om tegelijk voor het nieuwe jaar op een zo goed mogelijke manier een start te maken terwijl ook een deel van vorige oogst nog afgeleverd en verkocht moet worden. De spanningen in Oekraïne zorgen er mede voor dat aardappelafzet richting Rusland een groot vraagteken blijft. Toch is opening van deze markt van groot belang voor zowel de afloop van het verkoopseizoen van poot- als voor consumptieaardappelen. Gelukkig staat de pootgoeddeur voor een aantal exporteurs nu op een kier. Het belangrijkste is natuurlijk dat de politieke kopstukken in staat zullen zijn om het hoofd koel te houden en de vrede te herstellen.

Een tegenvaller is dat er op een aardappelkweekbedrijf een besmetting is aangetroffen van het aardappelspindelknolviroïde. Dit is weer zo'n vervelende quarantaineziekte die

uitgeroeid moet worden om onze exportstatus voor poot- en consumptieaardappelen te waarborgen. Weer is duidelijk dat we als aardappelsector strak de hand moeten houden aan de plantenziektkundige hygiëne-maatregelen. Hierin werken we gelukkig goed samen met de NVWA. Deze dienst mag dan op veterinair gebied danig onder vuur liggen, in de plantaardige sector functioneert dit overheidsapparaat een stuk beter. Wel zijn we als akkerbouwbedrijfsleven het nog steeds oneens met het regeringsvoornemen om de NAK onder te brengen in de NVWA. Zowel op het gebied van de tariefstelling als de keuringssystematiek zou dat een achteruitgang zijn. Op keuringsgebied vindt er namelijk ook een harmonisatie plaats van Europese (aardappel)keuringsnormen. Deze zouden vanaf 2018 ingevoerd worden en liggen op een te laag niveau, te laag voor de afnemers van pootgoed in West-Europa. De private NAK mag op een hoger kwaliteitsniveau een onafhankelijke keuring uitvoeren, een rijksdienst mag dat niet. Hiermee dreigt veel werk en inspanning verloren te gaan om de pootgoed-

kwaliteit te verbeteren, ziektes buiten de deur te houden en verkoop (export)kansen te benutten. Vervelend is dat dit dossier door de regering wordt beheerd door minister Blok, die de ZBO (Zelfstandige Bedrijfsorganisaties) wil opheffen. Ook langs deze weg wil ik de regering oproepen om de (verplichte) private NAK-keuring in tact te laten!

En dan ook maar de oproep aan staatssecretaris Dijkema voor landbouw op EZ om snel met een werkbare invulling van de vergroening te komen. De contouren liggen nu vast in Brussel. Wij eisen dat wij op eenzelfde coulante wijze deze vergroening kunnen invullen als onze buurlanden, zodat niet onze kostbare akkers hiervoor opgeofferd hoeven te worden. Dus gebruik van duurzaamheidscertificaten, sloten met een oppervlaktefactor 1.50, gebruik van groenbestedingsgewassen en natuurlijk vezel- en stikstofbindende gewassen! Deze vergroeningsmaatregelen vormen een zinvolle vergroening van de uitdagende landbouw van morgen.

Teun de Jong

Landbouw minder afhankelijk maken van niet-hernieuwbare energiebronnen en grondstoffen

Met 45 mensen uit twaalf Europese landen waren de NAV-ers Keimpe van der Heide en Hanny van Geel begin maart te gast in Evenstad (omgeving Hamar) bij de Noorse boerenorganisatie NBS. Thema van de bijeenkomst agro-ecologie. De bijeenkomst is onderdeel van het Europees Grundtvig project Lerende partnerschappen waaraan ook de NAV deelneemt.

Maar 3% van de oppervlakte van Noorwegen is geschikt voor landbouw. Het Noorse landbouwbeleid is erop gericht om zoveel mogelijk zelfvoorzienend te zijn in de voedselproductie. De regering ondersteunt de landbouw om dit doel te bereiken. Hoewel Noorwegen geen lid van de EU is, volgt het land de regelgeving van de EU grotendeels. Volgens de Noorse boeren loopt het beleid daarin soms voor op het Europese. Omdat er maar weinig grond geschikt is voor landbouw liggen de boerenbedrijven erg verspreid. En Noorwegen is natuurlijk al een dun bevolkt land. De gemeente waarin Evenstad ligt is van noord tot zuid ongeveer 2,5 uur rijden groot en er wonen slechts 3.000 mensen.

AGRO-ECOLOGIE

Na de introductie van Noorwegen en de Noorse landbouw is er de eerste dag van de driedaagse bijeenkomst gesproken over agro-ecologie. In drie taalgroepen (Engels, Frans en Spaans) is er gewerkt aan een omschrijving van het begrip agro-ecologie. De bedoeling is om uiteindelijk te komen tot een definitie van het begrip agro-ecologie om het voor iedereen duidelijk te maken wat het begrip inhoudt. Hiermee hopen we te voorkomen dat het begrip net zo vaag en voor meerdere uitleg vatbaar wordt, als het begrip duurzaam op dit moment. Aan de hand van de discussie in Noorwegen wordt gewerkt aan een document, waarin agro-ecologie wordt omschreven. In ieder geval was er overeenstemming over dat agro-ecologie erop is gericht de landbouw minder afhankelijk te maken van niet-hernieuwbare energiebronnen en grondstoffen.

KLEINSCHALIG

De tweede en de derde dag zijn bedrijven bezocht. Eerst twee bedrijven in de bergen. Hoewel er begin maart nog bijna een meter sneeuw lag, was het daar deze winter ook warmer dan normaal. Beide bedrijven hielden melkgeiten en waren relatief kleinschalig.

In dit gebied ligt meestal van eind november tot eind april sneeuw, zodat de dieren lange tijd binnen moeten blijven. Dit betekent dat in die tijd de mest in/onder de gebouwen opgeslagen moet worden en dat er voldoende voer in de gebouwen moet zijn. In de zomerperiode zijn de dieren buiten meestal op afstand van het bedrijf. En in die periode moet het voer op de vaak steile hellingen gewonnen worden. Bergboeren hebben met omstandigheden te maken waarbij wij ons in ons vlakke landje nauwelijks iets van voor kunnen stellen. Aangezien Noorwegen zo dun bevolkt is, zijn alle voorzieningen zoals toeleveranciers, afnemers, de dierenarts en een mechanisatiebedrijf, als er al een is, op veel grotere afstand dan wij gewend zijn. Door deze bijzondere omstandigheden, valt er voor een Nederlandse boer voor zijn eigen bedrijf niet echt iets te leren.

MARKT EXPLOREREN

Waar wij nog wel iets van kunnen opsteken is de manier waarop onze Noorse collega's de markt exploreren. Zij zijn erg inventief in het tot (meer)waarde brengen van hun product. Zo kunnen ze met relatief kleine en arbeidsintensieve bedrijven, met een beetje steun van de overheid en met minimale inputs van buitenaf, toch een inkomen verdienen.. **NAV**

Zelf ondernemen is het mooie aan boer zijn

'Zelf veel energie in je bedrijf stoppen om je bedrijf te ontwikkelen en dan resultaten zien, dat is ondernemen. Het inspireert me om zo goed mogelijk te boeren.' Zo reageert bedrijfsopvolgster Nicole Bil (28) in het Zeeuwse Kerkwerpe (Schouwen-Duiveland) op de vraag waarom ze het bedrijf over wil nemen.

Nicole, sinds kort NAV-lid, werkt in firma samen met haar vader en broer. Met haar vader, al jaren een trouw NAV-lid, runt ze het akkerbouwbedrijf. Haar broer beheert de camping die sinds dit jaar aan het bedrijf is toegevoegd. Ook de paardenhobby van Nicole is sinds een aantal jaren uitgegroeid tot een neventak. Inmiddels staan er naast de twee eigen paarden nog acht paarden in pensionstalling. Naast het akkerbouwbedrijf is Nicole, evenals haar vader, teeltbegeleider voor graszaden bij DSV-zaden in het zuiden van Nederland. De baan is goed te combineren met het akkerbouwbedrijf. Alleen in de oogsttijd kan het weleens erg druk zijn, omdat dan de oogst van graszaad en de oogst thuis min of meer tegelijk vallen. Nicole's partner, John, met wie ze samenwoont, helpt dan mee.

BOER WORDEN

Thuis hielp ik wel vaker mee en ik had altijd wel interesse voor het werk op de boerderij. Na de HAVO moest ik een vervolgstudie kiezen, dat werd de HAS in Dronten. Daarna ben ik thuis gaan werken. Het bedrijf is inmiddels uitgebreid door de aankoop van grond en een camping. Het bouwplan (78 ha) is nu: 10 ha consumptie-aardappelen, 6 ha pootgoed, 14 ha bieten, 6 ha uien, 6 ha tarwe, 26 ha graszaad, 3 ha koolzaad voor hybride zaai-zaadvermeerdering en 7 ha weilanden. We boeren op 'bonte' grond, tussen de 20-45 procent afslibbaar, zware grond met hier en daar een zandkop. Het werk doe ik samen met mijn vader. De meeste werkzaamheden doen we samen, alleen de bemesting (mijn vader) en de gewasbescherming (ik) hebben we duidelijk verdeeld.

GOED ZORGEN VOOR BODEM

Hoewel mijn vader en ik alles samen doen, heeft alles wat met de teelt te maken heeft mijn interesse. Vanaf het moment dat we het land opgaan: het zaaien zo goed mogelijk doen, de bemesting en de gewasbescherming goed bekijken en dan het gewas nauwkeurig blijven volgen tot de oogst. Van

het begin af heb ik 'goed zorgen voor de bodem' altijd al heel belangrijk en vanzelfsprekend gevonden. Daarom hebben wij ook een groot areaal aan graszaad in ons bouwplan. We weten uit ervaring dat dit heel

goed voor de bodem is. Je krijgt een beter organisch stofgehalte, de bodem krijgt rust. Ook is er door de goede beworteling een goede doorlaatbaarheid en daardoor hebben we weinig problemen met water. Zo werken we dus aan wat tegenwoordig heet 'duurzaamheid'.

KWALITEIT UITDAGING

In ons bedrijf rekenen we niet zo zeer met een kostprijs per teelt/gewas. We proberen wel de input zo laag mogelijk te houden, zoals kunstmest, gewasbescherming, diesel e.d. Ook proberen we ons voor de afzet van onze producten goed te verdiepen in de marktsituatie: wat zijn de prijzen, vraag en aanbod goed in beeld zien te krijgen. Dit is vooral van belang voor de vrije teelten, zoals consumptie-aardappelen en uien. Sinds dit jaar zijn we ook pootgoed gaan telen omdat ik dit een mooie teelt vind. Deels telen we voor eigen gebruik, deels in overleg met een bekende consumptieteler en de rest rechtstreeks voor de handel. Verder is er ook contractteelt, zoals voor graszaad en koolzaad. Voor het koolzaad hebben we goede afspraken met onze afnemer, DSV uit Duitsland. Bij de hybride vermeerdering is de kwaliteit belangrijker dan de laatste kg. Verder is me wel duidelijk dat als je een product hebt met een goede kwaliteit dit tot uiting komt in een betere prijs. Dat is ook een uitdaging om aan te blijven werken.

UITBOUWEN

Het bedrijf verder uitbouwen, heeft nu mijn aandacht. Zelf wil ik me het verhandelen van de producten nog meer eigen maken. Hiervoor is het belangrijk mijn netwerk verder uit te bouwen om beter te kunnen handelen. Hoewel bij het telen van de

Nicole Bil

gewassen mijn passie ligt, probeer ik ook op het gebied van de techniek me zo goed mogelijk te ontwikkelen. Als boer heb ik wel voordeel van mijn contacten die ik heb via mijn werk als teeltbegeleider. Ik voel me prima in het vak, ik voel me thuis in de boerenwereld. Soms is men nog verbaasd dat ik als vrouw ook baas ben, maar dat went snel. Nadelen ervaar ik eigenlijk niet.

HOBBY'S

Naast de vele werkzaamheden op de boerderij en voor DSV-zaden is het belangrijk tijd te maken voor ontspanning. Die ontspanning vind ik op de rug van mijn paard vooral wanneer we over het strand galopperen of door het zeewater plonsen. Daarnaast geniet ik samen met mijn partner John als we er met de boot op uit trekken. We varen vaak op het Grevelingenmeer.

SOCIALE NETWERKEN

Ik ben actief op Facebook en Twitter. Facebook gebruik ik vooral voor mijn hobby's, maar ook als we aan het zaaien zijn bijvoorbeeld. Op die manier zien collega-boeren waar we mee bezig zijn en krijg je vaak leuke reacties. Andersom natuurlijk ook. Op Twitter was ik vorig jaar vooral actief, maar omdat daar zoveel anderen actief zijn kostte het teveel tijd waardoor ik nu meer de berichten van anderen lees dan dat ik zelf actief tweets verstuur. Voor de camping zijn we een website aan het ontwikkelen waar we ook wat activiteiten van de boerderij, zoals huisverkoop van onze producten, willen plaatsen om op die manier de consument met ons akkerbouwbedrijf kennis te laten maken. We gaan enthousiast verder met al onze bedrijfsactiviteiten.

NAV

Voorbeeld kostprijsberekeningen

Goed ondernemerschap is weten wat je product werkelijk kost, handig onderhandelen, 'ja' zeggen als een deal je past en 'nee' zeggen als de afnemer niet bereid is een faire prijs te betalen. De NAV meent dat telers 'nee' moeten durven zeggen als de afnemer de integrale kostprijs plus ondernemersmarge (bijv. 15%) niet wenst te betalen. De kostprijsberekening voor het eigen bedrijf is de eerste stap die je als teler moet zetten. Als je je eigen kostprijs kent, ben je beter in staat de verkoopbesprekingen met de afnemer aan te gaan. Kostprijs plus marge zijn voor elk bedrijf anders. Op www.nav.nl/kostprijzen-en-saldo's/bereken-je-kostprijs staan voorbeeld kostprijsberekeningen voor tarwe, suikerbieten, consumptieaardappelen en zetmeelaardappelen. Met de 'formulieren' kunt u op eenvoudige wijze ook de kostprijsberekening maken voor de verschillende teelten

op het eigen bedrijf. Wat is uw kostprijs? Arie Kleistreek begroot voor 2014 een kostprijs incl. 15% marge van ruim € 0,28 per kilo winter tarwe en Frank Pieper komt voor fritesaardappelen levering af-land uit op € 0,12 en voor levering april 2015 op bijna € 0,17 per kilo. En zetmeelaardappelen? Gerard Veenland begroot zijn kostprijs 2014 op ruim € 0,11 per kilo bij een meerjarig gemiddelde ha-opbrengst van 40 ton. Een collega met zeer hoge opbrengst van 60 ton per ha komt uit op ruim € 0,07 per kilo. Exclusief toeslagen realiseerde Avebe in 2013 een prijs van (slechts) € 58 per ton. Conclusie: Avebe moet nog flinke meters maken voor het betalen van de kostendekkende uitbetalingsprijs! Dat geldt overigens ook voor de fritesindustrie. **NAV**

Stuifbestrijding met drijfmest

Medio maart heeft de NAV nogmaals een dringende oproep gedaan aan staatssecretaris Dijkema en de Tweede Kamer om met onmiddellijke ingang stuifbestrijding met runderdrijfmest toe te staan. Eerder was de maatregel al mondeling toegezegd maar de goedkeuring van het 5e actieprogramma nitraat liet veel te lang op zich wachten terwijl het werk niet wacht. Goed nieuws: inmiddels heeft de staatssecretaris schriftelijk aangegeven dat er voor dit jaar een ontheffing is voor het uitrijden van runder-

drijfmest in stuifgevoelige gebieden in Noordoost Nederland en Texel. Telers in die gebieden mogen dus dit jaar zonnig runderdrijfmest toepassen. Voor 2015 en volgende jaren zal het gebruik ook worden toegestaan. Met de implementatie van deze maatregelen in wetgeving kan de akkerbouw de komende jaren weer verder. Het gebied moet nog wel worden uitgebreid naar alle andere stuifgevoelige gebieden in Nederland zo bleek in 2013. **NAV**

Flexibele N-normen

Voor granen op de kleigebieden komt er de mogelijkheid om gebruik te maken van flexibele N-normen zoals bij suikerbieten en consumptieaardappelen al het geval is. Deze normen zijn opbrengstafhankelijk. De exacte invulling is nu nog niet bekend. Met het tot stand komen van het vijfde actieprogramma nitraat zal de NAV als belangenorganisatie al weer vooruit moeten kijken naar

het zesde actieprogramma. Het in standhouden van verantwoorde landbouwkundige normen wordt steeds moeilijker met het aanscherpen van milieunormen. Het behouden van een gelijk speelveld in de EU en het voldoen aan voldoende productiecapaciteit lijkt ook steeds moeilijker te worden. De NAV is daarom nu al weer alert om de akkerbouwbelangen te verdedigen voor het zesde actieprogramma 2018-2021. **NAV**

Strengere derogatie

De door de Europese Commissie aangescherpte nieuwe derogatie 2014 – 2017 betekent voor de veehouderij in Nederland een aanscherping voor het zuid en oostelijk zandgebied. De norm voor het gebruik van runderdrijfmest wordt verlaagd van 250 naar 230 kg per ha. Daarnaast moet de veehoude-

rij nu minimaal 80% (was 70) grasland hebben om voor de overige 20% ook derogatie te krijgen. De veehouderij verzet zich tegen de aanscherping maar staatssecretaris Dijkema ziet geen mogelijkheden meer voor versoepeling in Brussel. Voor veehouders komt deze maatregel aan de late kant! **NAV**

Nu lid worden

Nog geen lid van de enige echte, onafhankelijke en sectorale vakbond van en voor akkerbouwers, de NAV? Word dan lid. Da's nu heel aantrekkelijk. Het hele jaar 2014 lid voor maar € 100,-.

Of: u bent al lid maar uw buurman of vriend nog niet? Help de NAV versterken en overtuig uw collega van het goede en nuttige werk van de NAV. Ook voor uw collega geldt: het hele jaar 2014 lid voor slechts € 100,-.

De NAV is puur sectoraal voor het akkerbouwbelang en stelt het inkomen van akkerbouwers centraal. Belangenbehartiging kan plaatsvinden zonder concessies te doen aan andere sectoren. De NAV zet zich in voor faire opbrengstprijzen, dat wil zeggen integrale kostprijs (dus inclusief vergoeding voor eigen arbeid en eigen vermogen) plus ondernemersmarge. De vakbond strijdt voor betere toekomstkansen dan degenen die de akkerbouw willen overleveren aan de grillen van de (wereld)markt. U ziet het: de NAV is uniek.

Lid worden kan via het inschrijfformulier op www.nav.nl of pak de telefoon (0168 – 329 130).

Contactpersonen

Voorzitter

Teun de Jong
0518 - 400 081

Regio Noord

Jelte Wiersma
0594 – 688 804

Regio Noordoost

Berend Jansema
0599 – 326 308

Regio Flevoland

Keimpe van der Heide
0320 - 213 611

Regio Noord-Holland

Tom Koenraadt
06 - 11 47 21 39

Regio Zuidwest

Kees van Dijk
0167 - 502 211

Regio Zuid

Kees van Dijk
0167 - 502 211

Nederlandse

Akkerbouw Vakbond

Groeneweg 62
4759 BB Noordhoek

tel : 0168 - 329 130

fax : 0168 - 328 735

e-mail : info@nav.nl

website : www.nav.nl

twitter : [@NAV_AkkerBouwer](https://twitter.com/NAV_AkkerBouwer)

ederlandse
akkerbouw
vakbond
NAV